Digitalt **självförsvar!**

Hjälp till självhjälp för mer medvetna val.

Precis som i trafiken är det viktigt att du är uppmärksam och tänker säkert. Vi vill med den här informationen ge dig kunskap om vad du själv kan göra för att bli mer säker. Digitalt självförsvar, helt enkelt.

Källtillit - sant eller falskt?

Vi byter ut det traditionella ordet källkritik mot källtillit.
Kan du lita på att det som skrivs är sant? Vi listar några frågor som du bör ställa dig själv innan du delar informationen vidare:

- Har du läst hela texten?
- Vilken världsbild, människo- eller samhällssyn speglar den?
- Vilka fakta presenteras?
- Vem eller vilka ligger bakom informationen?
- Vilket syfte kan informationen ha?
- Kan du få liknande information från andra källor?
- Vem tjänar på att du eventuellt sprider informationen vidare?
- Om du delar, vill du bli förknippad med informationen?

Besök gärna www.bliintelurad.se för mer information.

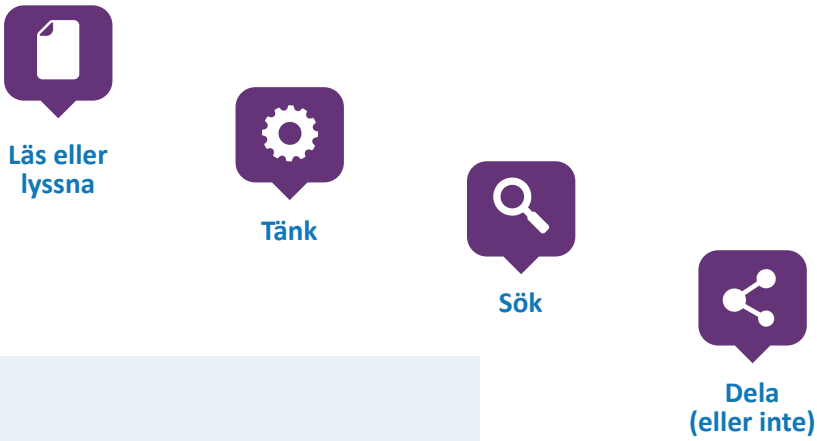

Är informationen för otrolig för att vara sann? Då är den oftast det också!

Nätfiske

Nätfiske, även så kallad phishing, går ut på att stjäla din information. Syftet är ofta att pressa dig på pengar, eller för att få tag på dina inloggningsuppgifter.

E-post & SMS

När du råkar ut för nätfiske via e-post eller SMS får du ett meddelande, där du ofta blir uppmanad till att klicka på en länk för att skriva in dina användaruppgifter eller logga in någonstans för att bland annat göra en betalning. Tänk på att aldrig klicka på länkar som du inte känner dig säker på!

Telefonsamtal

Nätfiske kan också ske via telefonsamtal. Du blir då uppringd av en person som utger sig att vara från exempelvis en bank eller ett annat företag. Personen på andra sidan luren ber dig att logga in med ditt BankID eller dela med dig av viss information.

Kontakt

Om exempelvis någon ringer och utger sig för att vara en banktjänsteman följ dessa steg:

- Be om att få kontakta dem igen.
- Lägg på.
- Sök upp bankens nummer för att bekräfta att informationen stämmer.

Vad kan jag göra för att inte bli lurad?

Tänk efter före. Att fundera över avsändaren och meddelandet i sig är en väg att gå för att inte bli lurad. Vi listar några frågor som du bör ställa dig själv innan du agerar:

- Vem ringer, mailar eller SMS:ar?
- Är e-postadressen eller telefonnumret känt?
- Ser e-postadressen korrekt ut?
- Är texten i meddelandet otydlig eller dåligt formulerad?
- Vilken information begärs?
- Innehåller meddelandet bilagor eller länkar?
- Skapar meddelandet en känsla av brådska?
- Har du bett om detta?

5 snabba tips

Var uppmärksam

Storhelg, semestertid eller rea? Var extra uppmärksam under vissa perioder på året, då det ofta kommer mer reklam och erbjudanden än vanligt.

Klicka inte på länkar

Vill du skänka pengar till en hjälporganisation? Gå direkt till organisationens hemsida i stället för att klicka dig vidare genom länkar i e-postmeddelandet eller SMS:et.

Lägg på luren

Känner du dig osäker vid ett telefonsamtal? Våga lägga på luren!

Dela minsta möjliga information

Ska du lägga ut en annons på en marknadsplats? Tänk på vilken information du delar. Skriv inte ut uppgifter om du inte måste.

Fundera över meddelandet

Skickar dina kontakter meddelanden på sociala medier, e-post eller SMS som du inte brukar få? Ta kontakt med personen och fråga om informationen stämmer.

Använd inte BankID när någon ringer

Banker eller andra företag ringer aldrig upp av en slump för att be dig verifiera dig med BankID.

Har du koll på dina lösenord?

Att skapa och använda lösenord på ett säkert sätt behöver inte vara svårt. Vi ger dig några tips på vägen.

Variation är A och O

Använd aldrig samma lösenord för flera konton. Om någon lyckas logga in på ett av dina konton, kan personen i fråga komma åt flera.

Starka lösenord

Skapa långa lösenord, gärna mer än 12 tecken. Blanda även stora och små bokstäver med siffror.

Lösenord utan koppling

Var inte alltför personlig. Använd till exempel inte ditt, dina föräldrars eller ditt husdjurs namn eller födelseår.

Exempel på lösenord

För att skapa ett starkt lösenord som är lätt att komma ihåg kan du använda dig av en lång mening, som till exempel:

- MinVita45VolvoBaraRullar
- 365Drickor1OmDageN
- LetsdoThetwisTAgain11

(Tänk på att inte använda ovanstående förslag)

Mer läsning?

Besök:

bliintelurad.se
internetstiftelsen.se
msb.se

Illustrationer: freepik.com
Innehåll & layout: Ulricehamns kommun

LJUSDALS KOMMUN